

«"Κρίνω, Σκέφτομαι, Ενημερώνομαι και Επικοινωνώ" Ένα σενάριο για τα Μέσα Επικοινωνίας και ενημέρωσης στο περιβάλλον του Moodle»

Μαρία Κέζα¹

¹ Δασκάλα, 1^ο 6/θ. Πειραματικό Δημ. Σχολείο Π.Τ.Δ.Ε.Π.Α.,
Π.Μ.Σ. ΔΙ.Μ.Ε.Ν.ΤΕ.
mkeza@otenet.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διδακτική πρόταση «Κρίνω, Σκέφτομαι, Ενημερώνομαι και Επικοινωνώ» ασχολείται με τα Μέσα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης (Μ.Ε.Ε.), την εξέλιξή τους στο χρόνο και τον περί τα Μέσα γραμματισμό των μαθητών, επιδιώκοντας την ανάπτυξη κριτικής στάσης απέναντι στο περιεχόμενο και τις χρήσεις των Μέσων. Αποτελεί μια σφαιρική, διαθεματική προσέγγιση των Μ.Ε.Ε. και επιδιώκει την ενεργό εμπλοκή των μαθητών στο σχεδιασμό και την πραγματοποίηση κάποιας κοινής τελικής εργασίας. Δημιουργήθηκε στη διαδικτυακή πλατφόρμα Moodle του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου, η οποία υποστηρίζει τη συνεργατική μάθηση και μπορεί να αξιοποιηθεί αποτελεσματικότερα μέσα στα πλαίσια μιας διαδικτυακής συνεργασίας τάξεων διαφορετικών σχολείων.

Για το σχεδιασμό της στηριχτήκαμε στις κοινωνικοεπικοδομητικές θεωρίες για τη μάθηση, στις αρχές της συνεργατικής διερεύνησης και της ενεργού μάθησης, οι οποίες αξιοποιούν διδακτικά τις ιδέες των μαθητών αλλά και στις σύγχρονες αντιλήψεις για τη χρήση των ΤΠΕ στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία. Αξιοποιήσαμε επίσης τα πλεονεκτήματα που προσφέρει το Υβριδικό μοντέλο εκπαίδευσης, το οποίο, αναμειγνύοντας σύγχρονες ή ασύγχρονες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, που προσφέρονται από απόσταση με την υποστήριξη της σύγχρονης τεχνολογίας, με δραστηριότητες της παραδοσιακής «πρόσωπο με πρόσωπο» εκπαίδευσης, ενσωματώνει τα πλεονεκτήματα και των δύο εκπαιδευτικών μοντέλων.

Το προτεινόμενο σενάριο έχει τη μορφή σχεδίου εργασίας και αποτελείται από δεκαεπτά θεματικές ενότητες: Εισαγωγή στα Μ.Ε.Ε., Επικοινωνία, Ενημέρωση, Τηλεπικοινωνία & Τηλε-ενημέρωση, Αγγελιοφόροι, Γλώσσα του σώματος, Σήματα καπνού, Φрукτωρίες, Ταχυδρομικά περιστήρια, Ταμ – ταμ, Έντυπα, Τηλέγραφος, Τηλέφωνο, Ραδιόφωνο, Τηλεόραση, Διαδίκτυο και Γραμματισμός στα Μέσα. Εντάσσεται στα πλαίσια του μαθήματος της Μελέτης

Περιβάλλοντος της Δ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου, αν και είναι δυνατό, διευρυνόμενο, να αξιοποιηθεί και από μαθητές της Ε' ή της Στ' τάξης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Μέσα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, γραμματισμός στα Μέσα, υβριδική μάθηση, συνεργατική διερεύνηση, Moodle

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΑ Μ.Ε.Ε.

Τα Μ.Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένων των εντύπων, της τηλεόρασης και των ταινιών, του ραδιοφώνου και της ηχογραφημένης μουσικής, του Διαδικτύου και των άλλων σύγχρονων ψηφιακών επικοινωνιών, αποτελούν μια ισχυρότατη κοινωνική και οικονομική δύναμη και ένα προσβάσιμο εργαλείο για τους πολίτες, χάρη στο οποίο μπορούν να κατανοούν την κοινωνία στην οποία ζουν και να συμμετέχουν ενεργά στη ζωή του τόπου στα πλαίσια ενός δημοκρατικού πολιτεύματος (European Commission, n.d.). Τα Μέσα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης επηρεάζουν εντονότατα τη διαμόρφωση της κοινωνικής καθημερινότητας και της πολιτικής, καθώς επίσης παρέχουν δυνατότητες για παγκόσμια επικοινωνία ανοιχτή σε όλους (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2008, Messaris, 1998). Στη σημερινή, μάλιστα, εποχή η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιακών δικτύων και η διαρκώς αυξανόμενη διείσδυση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας έχουν ως αποτέλεσμα τα νέα Μέσα να κερδίζουν συνεχώς περισσότερο έδαφος σε όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής. Για τους λόγους αυτούς ο γραμματισμός στα Μέσα καθίσταται ολοένα και περισσότερο η σημαντικότερη συνιστώσα των ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων πολιτικής δράσης στους τομείς των Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας (Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2008).

Ως γραμματισμός στα Μέσα μπορεί να οριστεί η ικανότητα πρόσβασης, κατανόησης, ανάλυσης και κριτικής αξιολόγησης διαφόρων πτυχών των Μέσων και των περιεχομένων τους, όπως της δύναμης των εικόνων, των ήχων και των μηνυμάτων, με τα οποία έρχονται αντιμέτωπα τα άτομα σε καθημερινή βάση και αποτελούν σημαντικότατο τμήμα της σύγχρονης κουλτούρας, καθώς και η δυνατότητα επικοινωνίας σε διαφορετικές περιστάσεις αλλά και η δυνατότητα δημιουργίας και διάδοσης περιεχομένων στα Μέσα Ενημέρωσης (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2008). Στην έννοια του γραμματισμού στα Μέσα συμπεριλαμβάνονται επίσης οι γνώσεις που έχουν τα άτομα για την λειτουργία και την επίδραση των μέσων στην κοινωνία, η γνώση των τυπικών χαρακτηριστικών τους, η κριτική επεξεργασία του περιεχομένου τους και, τέλος, η κατανόηση των πολιτισμικών, οικονομικών, πολιτικών και τεχνολογικών επιδράσεων στη δημιουργία και τη μετάδοση των μηνυμάτων (Ντάβου, 2007).

Ο γραμματισμός στα Μ.Ε.Ε. οφείλει να ανταποκρίνεται τόσο στις προκλήσεις των νέων Μέσων, κυρίως των δυνατοτήτων που προσφέρουν για διάδραση και δημιουργική συμμετοχή, όσο και στις γνώσεις που απαιτούν τα παραδοσιακά Μέσα - βιβλία εφημερίδες, περιοδικά κ.λπ. - τα οποία εξακολουθούν να αποτελούν την κύρια πηγή πληροφόρησης των ατόμων.

Όσον αφορά τώρα την πληθώρα των διαθέσιμων πηγών (έντυπα, τηλεόραση, ραδιόφωνο, teletext, διαδίκτυο κ.ά.) είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει δυνατότητα φιλτραρίσματος και ιεράρχησης των πληροφοριών μέσα από τον κατακλυσμό δεδομένων και εικόνων που παρέχουν τα νέα Μέσα (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2008).

Επειδή τα πρότυπα του γραμματισμού στα Μέσα έχει νόημα να εγκαθιδρύονται στις γνώσεις που αποκτώνται γι' αυτά στην παιδική ηλικία, οι σχεδιαστές της εκπαιδευτικής πολιτικής θα έπρεπε να θεωρούν το γραμματισμό στα Μέσα ως θετική συνεισφορά στην ανάπτυξη των μαθητών ως ατόμων και ως πολιτών (Bazalgette, 2007). Για το λόγο αυτό η εκπαίδευση στα Μέσα θα έπρεπε να είναι ενσωματωμένη στο πρόγραμμα διδασκαλίας σε όλες τις βαθμίδες της σχολικής εκπαίδευσης, με στόχο να γίνουν οι μαθητές ενεργητικοί καταναλωτές των μέσων και όχι παθητικοί αποδέκτες των μηνυμάτων τους (Ανδριοπούλου, 2007).

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η διδακτική πρόταση «Κρίνω, Σκέφτομαι, Ενημερώνομαι και Επικοινωνώ» δημιουργήθηκε στο Σύστημα Διαχείρισης Μαθημάτων "Moodle" και αναπτύχθηκε με βάση το μοντέλο της «υβριδικής» ή «μικτής» μάθησης.

ΤΟ ΥΒΡΙΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Με τον όρο «υβριδική» ή «μικτή» μάθηση ("hybrid" ή "blended" learning) αναφερόμαστε σε μορφές εκπαίδευσης που συνδυάζουν δραστηριότητες που διεξάγονται κατά το παραδοσιακό πρότυπο εκπαίδευσης με σύγχρονες ή ασύγχρονες εκπαιδευτικές δραστηριότητες που προσφέρονται από απόσταση με την υποστήριξη των νέων τεχνολογιών. Το υβριδικό μοντέλο επιδιώκει να ενσωματώσει τα πλεονεκτήματα των δύο μορφών εκπαίδευσης και μπορεί να εφαρμοστεί τόσο στο χώρο της παραδοσιακής εκπαίδευσης όσο και στην Εκπαίδευση από Απόσταση (Δημητριάδης & Λιώτσος, 2005, Παπανικολάου & Γρηγοριάδου, 2007).

Η υβριδική μάθηση δεν απορρίπτει καμία μέθοδο εκπαίδευσης, αντιθέτως αναμειγνύει τις μεθόδους και τις τεχνικές κατάλληλα έτσι ώστε, ανάλογα με τις συγκεκριμένες εκπαιδευτικές ανάγκες και συνθήκες, να αξιοποιούνται, στην κατάλληλη αναλογία, όλες οι διαθέσιμες μέθοδοι και τεχνικές, με στόχο τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα. Πιο συγκεκριμένα, διατηρείται η παραδοσιακή πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση, γιατί είναι η μόνη που δίνει την αμεσότητα στην επαφή του εκπαιδευόμενου με τους εκπαιδευτές και ευνοεί την ομαδο-συνεργατική μάθηση αλλά και την επικοινωνία και τη διάχυση της πληροφορίας, συνδυάζεται όμως και με την διαδικτυακή μάθηση (eLiT, n.d.). Στο υβριδικό μοντέλο εκπαίδευσης οι μαθητές εμπλέκονται και συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς εφοδιάζονται με μία αλληλουχία μαθησιακών εμπειριών, οι οποίες κατατείνουν στην επίλυση κάποιου θέματος ή

προβλήματος, με αποτέλεσμα η μάθηση να πραγματώνεται πιο αποτελεσματικά μέσα σε μία ερευνητική κοινότητα (Scardamalia & Bereiter, 2006).

Οι βασικές προϋποθέσεις σχεδιασμού της υβριδικής μάθησης, κατά τους Garrison & Vaughan (2008), είναι: α) η ενσωμάτωση, με περίσκεψη, της διαδικτυακής και της πρόσωπο με πρόσωπο μάθησης, β) η καθ' ολοκληρίαν αναθεώρηση του σχεδιασμού των μαθημάτων με στόχο τη βελτιστοποίηση της εμπλοκής των μαθητών σε αυτά, γ) η αναδόμηση και αντικατάσταση της επικοινωνίας που υφίσταται σε μια παραδοσιακή τάξη. Η υβριδική εκπαίδευση προσεγγίζει τον εκπαιδευτικό ανασχεδιασμό με τρόπους που μπορούν να βελτιώσουν και να επεκτείνουν τη μάθηση προσφέροντας σχεδιασμούς και μελέτες, οι οποίες μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικά ακόμη και πολυπληθείς τάξεις, όπως στην περίπτωση του σεναρίου μας. Παρότι η αναλογία διαδικτυακών και πρόσωπο με πρόσωπο δραστηριοτήτων μπορεί να ποικίλει πολύ ανάλογα με τις συνθήκες, η υβριδική μάθηση ξεχωρίζει καθώς ενσωματώνει πολλαπλασιαστικά και όχι αθροιστικά τα δύο μοντέλα μάθησης (Garrison & Vaughan, 2008).

MOODLE

Το Moodle είναι ένα δωρεάν δικτυακό πρόγραμμα ανοιχτού - ελεύθερου λογισμικού για την εξ αποστάσεως ή μικτή διδασκαλία και χρησιμοποιείται για τη δημιουργία εικονικών μαθημάτων μέσω διαδικτύου. Προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζει και τη συνεργατική μάθηση. Ένα μεγάλο του πλεονέκτημα είναι το ότι αποτελεί λογισμικό ανοιχτού κώδικα και συνεπώς είναι αρκετά ευέλικτο σε συνεχείς αλλαγές και βελτιώσεις. Οι χρήστες μπορούν να δουν πώς λειτουργεί ο κώδικας, να τον αλλάξουν ή ακόμα και να πάρουν κομμάτια του για να τα χρησιμοποιήσουν σε δικά τους προγράμματα (Μουντρίδου, 2008, Moodle, Μπουντούρης & άλ., 2005).

Το όνομα Moodle είναι το ακρώνυμο του 'Modular Object - Oriented Dynamic Learning Environment'.

- **Modular:** το περιβάλλον της πλατφόρμας απαρτίζεται από αυτοτελή τμήματα κώδικα (modules: λειτουργικές μονάδες ή υπομονάδες) τα οποία επιτελούν συγκεκριμένες λειτουργίες, όπως για παράδειγμα το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, οι διάλογοι, οι ομάδες συζήτησης, τα κουίζ, κ.λπ.
- **Object - oriented:** πρόκειται για λογισμικό το οποίο κατευθύνεται από τις δράσεις που ασκούν οι χρήστες σε αντικείμενα του περιβάλλοντος.
- **Dynamic:** το περιβάλλον της πλατφόρμας είναι δυναμικό και μπορεί να ανανεώνεται συνεχώς, καθότι επιτρέπει την είσοδο και την αποθήκευση δεδομένων των χρηστών.

Η φιλοσοφία του Moodle στηρίζεται στις θεωρίες του (κοινωνικού) εποικοδομητισμού (Φράγκου, Αράπογλου, Παπανικολάου, 2007) σύμφωνα με τις οποίες η διαδικασία της μάθησης ενισχύεται όταν ο μαθητής δημιουργεί

κάτι νέο βασιζόμενος σε όσα έχει προηγουμένως διδαχθεί και κατακτά τη γνώση αλληλεπιδρώντας με το περιβάλλον. Όπως αναφέρει και ο Πιαζέ (1979), οι άνθρωποι δε γεννιούνται με τη σκέψη διαμορφωμένη, αλλά μάλλον κάθε άτομο, μέσω της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον, οικοδομεί τη δική του διάνοια, η δε διδασκαλία είναι αποτελεσματική στο βαθμό που επεξεργάζεται τις ιδέες που έχει ανακαλύψει μόνο του το παιδί. Το Σύστημα Διαχείρισης Μαθημάτων Moodle υποστηρίζει τη δημιουργία συνεργατικών κοινοτήτων μάθησης. Στα πλαίσιά τους οι μαθητές εμπλέκονται σε συλλογικές δραστηριότητες για την επίλυση προβλημάτων, αναπτύσσουν γνωστικές και μεταγνωστικές δεξιότητες, εξασκούν την κριτική σκέψη και καλλιεργούν τον επιστημονικό συλλογισμό. Παράλληλα, οι δημιουργίες των μαθητών διαμοιράζονται σε μια εικονική κοινότητα, η οποία ευνοεί τη συνεργασία και τη συλλογικότητα τόσο μεταξύ των μαθητών όσο και μεταξύ των εκπαιδευτικών (Μουντριδου, 2008, Moodle).

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Το σενάριο «Κρίνω, Σκέφτομαι, Ενημερώνομαι και Επικοινωνώ» δημιουργήθηκε στη διαδικτυακή πλατφόρμα Moodle του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου και περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Μαθήματα Γενικού Περιεχομένου». Βασικοί στόχοι του σεναρίου είναι: α) να βοηθήσει τους μαθητές να διερευνήσουν τους διάφορους τρόπους επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων καθώς και την εξέλιξή τους μέσα στο χρόνο, β) να δώσει εναύσματα ώστε να συζητήσουν και να προβληματιστούν για την αναγκαιότητα της επικοινωνίας με τους συνανθρώπους τους, γ) να τους στηρίξει στην προσπάθειά τους να αναπτύξουν κριτική στάση απέναντι στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, δ) να τους ευαισθητοποιήσει απέναντι στα άτομα τα οποία, για διάφορους λόγους, αντιμετωπίζουν προβλήματα επικοινωνίας, ε) να προκαλέσει προβληματισμό γύρω από θέματα δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου και, στ) να τους προτρέψει να γνωρίσουν τα επαγγέλματα που σχετίζονται με τα Μέσα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και να συνδέσουν τη συμβολή όλων των επαγγελματιών στην οικονομία και στον τρόπο ζωής μιας κοινωνίας.

Το σενάριο εντάσσεται στα πλαίσια του μαθήματος της Μελέτης Περιβάλλοντος της Δ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου. Μπορεί όμως, καθώς έχει τη μορφή σχεδίου εργασίας, να μην ενταχθεί στα πλαίσια συγκεκριμένου μαθήματος ή συγκεκριμένης τάξης, οπότε είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί επεκτεινόμενο και από μαθητές της Ε' ή της Στ' τάξης. Η εφαρμογή του μπορεί να έχει ακόμη καλύτερα αποτελέσματα στα πλαίσια μιας διαδικτυακής συνεργασίας τάξεων δύο διαφορετικών σχολείων έτσι ώστε, διευρύνοντας τον αριθμό των μαθητών που συμμετέχουν, να υπάρχει μεγαλύτερη πολυφωνία απόψεων και στάσεων αλλά και πλουραλισμός στον τρόπο εργασίας.

Προτείνεται ακόμη οι μαθητές κάθε τάξης να εργαστούν σε μικρές συνεργαζόμενες ενδοομαδικά και διομαδικά ομάδες των 3-4 ατόμων ανά υπολογιστή καθότι, όπως υποστηρίζει η Donaldson (2001), η μάθηση επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της συμμετοχής στην κοινωνική ομάδα. Όλες οι δραστηριότητες οι οποίες έχουν δημιουργηθεί στο Moodle, με εξαίρεση τα κουίζ και τα σταυρόλεξα, απαιτούν από τους μαθητές να εργαστούν στα πλαίσια της ομάδας τους για να τις διεκπεραιώσουν. Κάθε ομάδα μπορεί να βλέπει τις εργασίες που ανεβάζουν οι υπόλοιπες, αλλά δεν μπορεί να τις τροποποιήσει για να μη δημιουργούνται αρνητικά συναισθήματα από αυθαίρετες παρεμβάσεις. Όποτε όμως ο δάσκαλος ή οι μαθητές της μιας ή και των δύο συνεργαζόμενων τάξεων το κρίνουν σκόπιμο μπορούν να προβαίνουν στη δημιουργία και το ανέβασμα μίας κοινής εργασίας η οποία θα συνενώνει διαλεκτικά τις απόψεις όλων των ομάδων σε ένα κοινά αποδεκτό και ενιαίο σύνολο. Κατ' αυτόν τον τρόπο, με τη βοήθεια του Moodle, θεωρούμε ότι μπορεί να δημιουργηθεί μια πραγματική κοινότητα μάθησης η οποία, διαμέσου συζητήσεων και της από κοινού πραγματοποίησης δραστηριοτήτων, θα προχωρήσει στην ενεργό οικοδόμηση της γνώσης. Έτσι, σ' αυτό το πλαίσιο της συνεργατικής διερεύνησης, η διδασκαλία μπορεί να σταματήσει να αποτελεί διαδικασία μετάδοσης της επιστημονικής γνώσης και να μετουσιωθεί σε υλοποίηση στρατηγικών που στοχεύουν στην εννοιολογική εξέλιξη ή στο μετασχηματισμό των νοημάτων τα οποία διαπραγματεύονται οι μαθητές (Κόκκοτας κ.ά., 2006).

Κατά τη δημιουργία του σεναρίου λάβαμε επίσης υπόψη την άποψη ότι ο σχεδιασμός μαθησιακών δράσεων μπορεί να είναι πολύ πιο αποτελεσματικός εφόσον η δραστηριότητα έχει κάποια σκοπιμότητα, κάποιο νόημα για τους μαθητές. Το σημαντικό για ένα σχεδιασμό, ο οποίος κατατείνει στη δημιουργία δραστηριοτήτων με σκοπιμότητα, είναι: να έχει ενδιαφέρον για τους μαθητές το παραγόμενο από αυτούς τελικό προϊόν, να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άλλα παιδιά, να είναι σωστά εστιασμένο, αφήνοντας όμως περιθώρια για λήψη αποφάσεων, να βασίζεται σε ερωτήματα που διεγείρουν το ενδιαφέρον και να ζητάει την ανάπτυξη επιχειρηματολογίας από συγκεκριμένη οπτική θέση κατά τρόπον ώστε να εμπλέκει τους μαθητές σε ανοικτές γι' αυτούς καταστάσεις (Ainley & Pratt, 2002). Για το λόγο αυτό κρίναμε σκόπιμο οι μαθητές των δύο συνεργαζόμενων τάξεων να έχουν κάποιο τελικό στόχο, πέρα από τους ειδικούς κάθε ενότητας, όπως για παράδειγμα τη διοργάνωση μιας ημερίδας σχετικής με το θέμα (ίσως στις 17 Μαΐου που εορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα Τηλεπικοινωνιών) ή τη συγγραφή ενός βιβλίου, το οποίο θα παραμείνει στη βιβλιοθήκη του σχολείου ή την ανάρτηση της εργασίας τους στη σχολική ιστοσελίδα, ή ό, τι άλλο σκεφτούν και επιλέξουν.

Το προτεινόμενο σενάριο αξιοποιεί επίσης τη στρατηγική διδασκαλίας μέσω της επίλυσης προβλημάτων, η οποία μεταθέτει την ευθύνη της μάθησης στους ίδιους τους μαθητές. Κατ' αυτόν τον τρόπο τα παιδιά μαθαίνουν πώς να οριοθετούν ένα πρόβλημα, να συνυπολογίζουν τις διαφορετικές παραμέτρους, να συλλέγουν δεδομένα και, μέσα από τη συζήτηση στην

ομάδα, να ελέγχουν τις εναλλακτικές προτάσεις και να προσεγγίζουν τη βέλτιστη λύση. Τα περισσότερα από τα προβλήματα που τίθενται από το σενάριο είναι πολυπαραγοντικά και σπάνια αποδέχονται μία και μοναδική σωστή λύση, οπότε οι μαθητές καλούνται να υποστηρίξουν τις θέσεις τους με επιχειρήματα. Μέσα από τη διαδικασία της διαλεκτικής αντιπαράθεσης, οι μαθητές εξοικειώνονται με τους διαφορετικούς τρόπους θέασης ενός θέματος, οικειοποιούνται δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων και εξασκούνται στο να συνδιαλέγονται και να τεκμηριώνουν τις απόψεις τους (Κόκκοτας κ.ά., 2006).

Ο εκπαιδευτικός, τέλος, ο οποίος θα θελήσει να εφαρμόσει το παρόν σχέδιο εργασίας πρέπει να λάβει υπόψη του ότι η εκπόνηση ενός σχεδίου εργασίας, το οποίο μάλιστα αξιοποιεί την υπολογιστική τεχνολογία, μπορεί να είναι χρονοβόρα, αλλά δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να ασχοληθούν με θέματα που άπτονται των ενδιαφερόντων τους, να εμβαθύνουν στις εμπλεκόμενες σε αυτά έννοιες και αρχές και να αποκτήσουν ευχέρεια στο να εργάζονται, να επικοινωνούν και να συνεργάζονται σε υπολογιστικά στηριζόμενα περιβάλλοντα (Cavallo, 2000).

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ – ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το σενάριο αποτελείται από δεκαεπτά θεματικές ενότητες: 1) Εισαγωγή στα Μ.Ε.Ε., 2) Επικοινωνία, 3) Ενημέρωση, 4) Τηλεπικοινωνία & Τηλε-ενημέρωση, 5) Αγγελιοφόροι, 6) Γλώσσα του σώματος, 7) Σήματα καπνού, 8) Φρυκτωρίες, 9) Ταχυδρομικά περιστερία, 10) Ταμ – ταμ, 11) Έντυπα, 12) Τηλέγραφος, 13) Τηλέφωνο, 14) Ραδιόφωνο, 15) Τηλεόραση, 16) Διαδίκτυο και 17) Γραμματισμός στα Μέσα. Ο εκπαιδευτικός που θα θελήσει να το εφαρμόσει μπορεί πάντα να τροποποιήσει τόσο ολόκληρες τις θεματικές ενότητες, όσο και τις εμπριεχόμενες σε αυτές πληροφορίες και δραστηριότητες ή να καταργήσει όσες κρίνει ότι δεν είναι απαραίτητες ή δημιουργούν πρόβλημα χρόνου, προσαρμόζοντάς το έτσι στις συγκεκριμένες συνθήκες της τάξης και της σχολικής μονάδας.

Κατά τη δημιουργία του μαθήματος επιλέχθησαν κάποιες συγκεκριμένες ρυθμίσεις στο Moodle για τις πηγές πληροφοριών και τις δραστηριότητες:

- Οι αρχικές πηγές πληροφοριών κάθε ενότητας έχουν δημιουργηθεί από την ομάδα συγγραφής του σεναρίου και έχει καταβληθεί προσπάθεια το περιεχόμενό τους να γίνεται εύκολα κατανοητό από τους μαθητές.
- Οι συνδέσεις με εξωτερικές ιστοσελίδες, όπως και τα συνδεδεμένα αρχεία, εμφανίζονται σε ξεχωριστό παράθυρο, έτσι ώστε να είναι ευκολότερη η επιστροφή στο μάθημα.
- Οι καταχωρήσεις στο λεξικό παρουσιάζουν τα στοιχεία του συντάκτη. Επιτρέπονται οι διπλοεγγραφές, οπότε η ίδια λέξη μπορεί να έχει πολλές ερμηνείες. Οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να προσθέτουν εγγραφές στα δευτερεύοντα λεξικά, να τις επεξεργάζονται, να προσθέτουν σχόλια, όπως και να τροποποιούν τις καταχωρήσεις τους οποιαδήποτε στιγμή ή

να διαγράφουν εγγραφές που έχουν καταχωρήσει οι ίδιοι. Ο δάσκαλος μπορεί να τις επεξεργαστεί, να τις διαγράψει ή να τις μεταφέρει στο βασικό λεξικό. Δεν γίνεται βαθμολόγηση των εγγραφών, η αξιολόγηση είναι μόνο ποιοτική και έχει τη μορφή σχολίων στις καταχωρούμενες εγγραφές.

- Στις συμπεριλαμβανόμενες στο μάθημα δραστηριότητες, με εξαίρεση τα λεξικά, τα κουίζ και τα σταυρόλεξα, οι μαθητές προσκαλούνται να συμμετάσχουν κατά ομάδες. Οι ομάδες έχει οριστεί να είναι πάντα ορατές, έτσι ώστε να ενημερώνονται όλοι οι μαθητές και να συζητούν τις απόψεις των υπολοίπων.
- Οι μαθητές μπορούν να συμμετάσχουν σε μία ομάδα συζήτησης (forum) γύρω από τα προτεινόμενα θέματα ή μπορούν να προτείνουν κάποιο άλλο συναφές θέμα, το οποίο τους ενδιαφέρει περισσότερο. Η συνδρομή όλων των ομάδων είναι υποχρεωτική και έχει επιλεγεί το πρότυπο ομάδας συζητήσεων για γενική χρήση, οπότε οποιοσδήποτε μπορεί να αρχίσει ένα νέο θέμα οποιαδήποτε στιγμή.
- Οι παλαιότερες εκδόσεις των «wikis» δεν σβήνονται και μπορούν να αναζητηθούν.
- Μέσα στα δωμάτια σύγχρονης συζήτησης (chat) μπορούν όλοι να συζητήσουν μεταξύ τους και να δουν τις προηγούμενες συνεδρίες. Οι συζητήσεις γίνονται την ίδια ώρα κάθε βδομάδα.
- Κατά τη δημιουργία των Κουίζ έχει δοθεί μεγάλο βάρος στην ανατροφοδότηση που δέχονται οι μαθητές όταν επιχειρούν να απαντήσουν τις ερωτήσεις.
- Τα σταυρόλεξα δημιουργήθηκαν με τη βοήθεια του "Hot potatoes" (n.d.).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Η εισαγωγική αυτή ενότητα παραπέμπει τους μαθητές σε μία ιστοσελίδα σχετική με την ιστορία και την εξέλιξη των μέσων και προσκαλεί τους μαθητές να συμμετάσχουν σε μία συζήτηση γύρω από τα απαραίτητα συστατικά στοιχεία της επικοινωνίας και της ενημέρωσης, δηλαδή γύρω από την ύπαρξη ενός μηνύματος, ενός πομπού και ενός δέκτη.

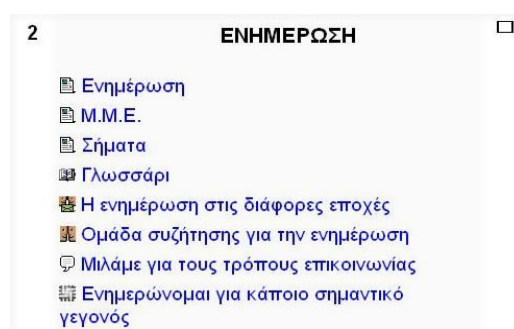
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ο δάσκαλος, εισάγοντας το θέμα, μπορεί να ξεκινήσει μία συζήτηση γύρω από το συστατικά στοιχεία της επικοινωνίας, διερευνώντας τις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών. Στη συνέχεια οι μαθητές θα ανατρέξουν στους ορισμούς που διατίθενται στην ενότητα, θα τους συγκρίνουν με τις δικές τους απόψεις και θα τους σχολιάσουν. Εφόσον το επιλέξουν οι δάσκαλοι των συνεργαζόμενων τάξεων, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε μία συζήτηση (chat) σχετικά με το πώς θα ήταν η ζωή αν δεν υπήρχαν τα σύγχρονα Μέσα Επικοινωνίας ή σχετικά με τις περιπτώσεις που οι σύγχρονοι τρόποι επικοινωνίας δυσκολεύουν τη ζωή.

Οι μαθητές μπορούν επίσης να συμμετάσχουν σε ομάδα συζήτησης σχετικά με το πώς μπορούν να επικοινωνήσουν με ένα φίλο που είναι κοντά τους και τον βλέπουν ή με κάποιον που βρίσκεται μακριά. Μία άλλη δραστηριότητα τους καλεί να συμμετάσχουν κατά ομάδες σε ένα Διάλογο γύρω από την επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων των σπηλαίων και τα μηνύματα που μπορεί να μετέφεραν οι βραχογραφίες στους ανθρώπους εκείνης της εποχής.

Μέσα στην τάξη τα παιδιά μπορούν να χωριστούν σε ομάδες και να επικοινωνήσουν: χωρίς να μιλάνε..., μόνο με ζωγραφιές..., με μηνύματα κρυμμένα κάπου μέσα στην τάξη... ή με όποιο άλλο τρόπο σκεφτούν.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Σχήμα 1: Δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στη σελίδα της ενημέρωσης

Η ενότητα αυτή παρέχει πληροφορίες για την ενημέρωση γενικά, για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και για τις πινακίδες που οπτικοποιούν μηνύματα (σήματα). Προτείνεται επίσης ένας Διάλογος σχετικά με το πώς ενημερώνονταν οι άνθρωποι σε παλιότερες εποχές για μακρινά σε αυτούς γεγονότα, δίνεται η δυνατότητα συμμετοχής σε μία ομάδα συζήτησης γύρω από τα σύγχρονα Μέσα Ενημέρωσης ή σε ένα σχετικό chat και, τέλος, συγγραφής ενός wiki σχετικά με το πώς μπορούν να ενημερωθούν έγκυρα για κάποιο γεγονός.

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΛΕ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Οι μαθητές, αφού ανατρέξουν στις προτεινόμενες πηγές πληροφοριών και διευκρινίσουν τις άγνωστες έννοιες με τη βοήθεια του λεξικού, μπορούν να πάρουν μέρος σε μία συζήτηση (chat) αναφορικά με τις σύγχρονες συσκευές τηλεπικοινωνίας και τηλε-ενημέρωσης ή με τους τρόπους ανταλλαγής μηνυμάτων σε παλιότερες εποχές ή να θέσουν κάποιο άλλο σχετικό θέμα που τους ενδιαφέρει.

Στην τάξη μπορούν να δημιουργήσουν και να παίξουν ένα «τηλεπαιχνίδι ερωτήσεων».

ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Οι μαθητές μπορούν να ανατρέξουν στις εμπειριεχόμενες πηγές και το λεξικό και να ενημερωθούν για τη γλώσσα του σώματος και τη νοηματική γλώσσα. Έχουν επίσης τη δυνατότητα να διατυπώσουν την άποψή τους σε ένα δωμάτιο συζήτησης σχετικά με την εντύπωση η οποία επικρατεί σε πολλούς ανθρώπους, ότι τα άτομα που δυσκολεύονται να ακούσουν, δεν μπορούν να επικοινωνήσουν με άλλους ανθρώπους. Μπορούν ακόμη να συμμετάσχουν σε ένα Διάλογο ο οποίος τους προτρέπει να παρατηρήσουν τις εκφράσεις κάποιων προσώπων και να περιγράψουν πώς νιώθουν τα πρόσωπα αυτά και στη συνέχεια να αναζητήσουν και άλλα συναισθήματα που μπορούν να εκφράσουν με το πρόσωπο ή το σώμα τους. Ένας άλλος Διάλογος σχετίζεται με τις διάφορες χειρονομίες και το νόημά τους.

Στην τάξη μπορούν να δοκιμάσουν να επικοινωνήσουν χρησιμοποιώντας εκφράσεις του προσώπου, χειρονομίες και στάσεις του σώματος ή να δραματοποιήσουν μια ιστορία.

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΙ

Οι μαθητές, έχοντας ανατρέξει στις σχετικές με τους αγγελιοφόρους και τους ταχυδρόμους πηγές, καλούνται να έρθουν στη θέση του αγγελιοφόρου Φειδιππίδη, να κατανοήσουν τις δυσκολίες που αντιμετώπισε στην προσπάθειά του να μεταφέρει στους Αθηναίους το μήνυμα της νίκης στη μάχη του Μαραθώνα και να συγγράψουν ένα wiki με τη βοήθεια της ενσυναίσθησης. Στην ενότητα συμπεριλαμβάνεται και ένα σταυρόλεξο.

ΦΡΥΚΤΩΡΙΕΣ

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει πηγές πληροφοριών σχετικές με τις φρυκτωρίες, τις πυρσίες και τη λειτουργία των αρχαιοελληνικών δικτύων πληροφοριών. Οι μαθητές μπορούν να συμμετάσχουν σε μία ομάδα συζήτησης σχολιάζοντας το γεγονός ότι οι θέσεις και οι προσανατολισμοί των δικτύων των φρυκτωριών στην αρχαιότητα, τουλάχιστον στον ελλαδικό χώρο, συμπίπτουν με τις θέσεις που βρίσκονται οι σημερινοί τηλεπικοινωνιακοί αναμεταδότες ή το γεγονός ότι η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία θεωρούσε πρωταρχικό μέλημά της την εγκαθίδρυση πυκνών φρυκτωριών, αλλά κατέρρευσε όταν αυτές καταστράφηκαν. Μπορούν επίσης να συμπληρώσουν ένα σχετικό κουίζ.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

Οι μαθητές, έχοντας ανατρέξει στις εμπειριεχόμενες στην ενότητα πηγές πληροφοριών, έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στη συγγραφή ενός wiki σχετικά με το τι συμβόλιζε το κλαδί ελιάς που παρέδωσε το περιστέρι στο Νώε, να συμπληρώσουν ένα σχετικό κουίζ και να λύσουν ένα σταυρόλεξο.

TAM – TAM

Τα παιδιά, αφού αναζητήσουν πληροφορίες στις προτεινόμενες πηγές, μπορούν να απαντήσουν ένα κουίζ και να συμμετάσχουν σε μία ομάδα

συζήτησης γύρω από το πώς μπορούν να επικοινωνήσουν με τους συμμαθητές τους με ήχους (ο δάσκαλος της μουσικής μπορεί να αποδειχθεί πολύτιμος αρωγός στο εγχείρημα).

Στην τάξη μπορούν να παίξουν το παιχνίδι των ταμ – ταμ: να χωριστούν σε ομάδες, να επιλέξουν το μέσο που θα παράγει ήχους, να δημιουργήσουν το δικό τους κώδικα και να επικοινωνήσουν μεταξύ τους.

ΣΗΜΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ

Στην ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνονται σχετικές με τα σήματα καπνού πηγές πληροφοριών, ένα κουίζ και ένα σταυρόλεξο. Οι μαθητές ενθαρρύνονται επίσης να συμμετάσχουν στη συγγραφή ενός wiki εκθέτοντας τους λόγους για τους οποίους οι κάτοικοι της Αφρικής χρησιμοποιούσαν ταμ - ταμ για να επικοινωνούν και όχι τα σήματα καπνού ή τις φρυκτωρίες.

ΕΝΤΥΠΑ

Μιας και το θέμα των εντύπων θεωρείται από τα πιο σημαντικά, η ενότητα αυτή συμπεριλαμβάνει περισσότερες πηγές πληροφοριών, περισσότερες δραστηριότητες και λήμματα στο λεξικό, όπως και ένα κουίζ και δύο σταυρόλεξα. Οι μαθητές προτρέπονται να συμμετάσχουν κατά ομάδες στο forum σχετικά με το θέμα της χρησιμότητας του γραπτού λόγου στην επικοινωνία. Μπορούν ακόμη να συζητήσουν σε ένα chat για την ύλη των εφημερίδων και των περιοδικών. Ενθαρρύνονται επίσης να οργανώσουν μία επίσκεψη σε κάποια εφημερίδα ή εκδοτικό οίκο, να πάρουν συνεντεύξεις από τους εργαζόμενους και να συγγράψουν ένα wiki σχετικά με τα επαγγέλματα τα οποία σχετίζονται με την έκδοση ενός εντύπου. Επιπλέον, όσοι μαθητές έχουν εύκολη πρόσβαση, μπορούν να επισκεφτούν το Μουσείο της Παλιάς Βουλής, όπου εκτίθεται η πρώτη τυπογραφική μηχανή και έπειτα να γράψουν ένα άρθρο με τις εντυπώσεις τους από την επίσκεψη, το οποίο θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα ή την ιστοσελίδα του σχολείου ή θα αποσταλεί με e-mail σε άλλα σχολεία για να ενημερωθούν οι μαθητές για ποιους λόγους θα ήταν σκόπιμο να πραγματοποιήσουν και αυτοί την επίσκεψη.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

Η ενότητα αυτή έχει κυρίως ενημερωτικό χαρακτήρα. Περιλαμβάνει πηγές πληροφόρησης για τον τηλεγράφο, για τον κώδικα Μορς, για τη χρήση του ασυρμάτου, για τον τηλεγράφο του Πολύβιου και του Αινείου, για τον ακουστικό τηλεγράφο, για την ιστορία του τηλεγράφου, για τον τηλεγράφο Cooke – Wheatstone, για τον τηλεγράφο Morse και, τέλος, ένα σχετικό Γλωσσάρι.

ΤΗΛΕΦΩΝΟ

Εδώ οι μαθητές μπορούν να αναζητήσουν να αναζητήσουν γενικές πληροφορίες για το τηλέφωνο, τα είδη τους, τον Graham Bell και για τα τηλεφωνικά κέντρα. Προτρέπονται να συμμετάσχουν στη συγγραφή ενός wiki το οποίο θα σχολιάζει τις επιβλαβείς για την υγεία συνέπειες της αλόγιστης χρήσης κινητών τηλεφώνων ή ενός wiki σχετικού με την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών με τη βοήθεια του τηλεφώνου ή μπορούν να συμμετάσχουν σε ομάδα συζήτησης για τα πλεονεκτήματα της χρήσης του τηλεφώνου. Μπορούν επίσης να συμπληρώσουν ένα σταυρόλεξο.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Στην ενότητα αυτή εμπεριέχονται σχετικές με το ραδιόφωνο πηγές πληροφοριών, ένα λεξικό και ένα σταυρόλεξο. Δίνεται ακόμη η δυνατότητα συμμετοχής σε ομάδες συζήτησης σχετικές με το αν και κατά πόσο ακούνε ράδιο οι μαθητές, ποιες εκπομπές προτιμούν και για ποιους λόγους. Μπορούν επίσης να κρίνουν τις παρεμβάσεις ακροατών στις ραδιοφωνικές εκπομπές ή να αξιολογήσουν το ρόλο του ραδιοφώνου στη ζωή των ανθρώπων. Επιπλέον περιλαμβάνεται μια συζήτηση γύρω από τα ραδιοφωνικά σήματα.

Προτείνεται επίσης να προγραμματιστεί μια επίσκεψη σε κάποιο ραδιοφωνικό σταθμό κατά την οποία θα πάρουν συνέντευξη από τους εργαζόμενους. Πριν όμως από την επίσκεψη πρέπει να καταγράψουν το τι νομίζουν ότι κάνει ο καθένας απ' αυτούς τους επαγγελματίες. Όταν επιστρέψουν θα συγκρίνουν όσα έγραψαν με αυτά που δήλωσαν οι εργαζόμενοι για τη δουλειά τους και θα συγγράψουν ένα σχετικό με την επίσκεψή τους wiki.

ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Πέρα από τις πηγές πληροφόρησης και το λεξικό, που έχουν στη διάθεσή τους οι μαθητές, μπορούν να συμμετάσχουν στη συγγραφή ενός wiki σχολιάζοντας ένα κείμενο σχετικό με την ποιότητα των τηλεοπτικών εκπομπών. Επιπλέον, μπορούν να συζητήσουν στο forum για τις επιβλαβείς για την υγεία συνέπειες της εντατικής παρακολούθησης τηλεόρασης ή για τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα συμμετοχής σε διάλογο σχετικά με τα χαρακτηριστικά ενός καλού δημοσιογράφου ή ρεπόρτερ. Μπορούν ακόμη να συγγράψουν ένα wiki παρόμοιο με αυτό της επίσκεψης σε ραδιοφωνικό σταθμό.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Όπως σε κάθε ενότητα έτσι και εδώ προσφέρονται οι απαραίτητες πηγές πληροφοριών για την ασφαλή πλοήγηση στο Internet, για τα «πρέπει» και για τα «δεν πρέπει» του διαδικτύου, για το πώς λειτουργεί το διαδίκτυο, για το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο καθώς και ένα βίντεο για την ασφάλεια στο διαδίκτυο, ένα σταυρόλεξο και ένα λεξικό. Στην ενότητα αυτή οι μαθητές μπορούν να συμμετάσχουν σε ομάδες συζήτησης για τα πλεονεκτήματα χρήσης του

διαδικτύου ή να συγγράψουν ένα wiki σχετικά με τις συμβουλές που μπορούν να δώσουν σε κάποιον που του αρέσει να κάνει φίλους στο διαδίκτυο.

ΚΡΙΝΩ, ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ, ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΜΑΙ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΩ

Η καταληκτική αυτή ενότητα σχετίζεται αποκλειστικά με το γραμματισμό στα Μέσα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης. Δεν περιέχει πηγές πληροφοριών, παρά μόνο δραστηριότητες που έχουν ως στόχο την ανάπτυξη κριτικής στάσης απέναντι στα Μέσα.

Η πρώτη δραστηριότητα ενθαρρύνει τους μαθητές να επιλέξουν ένα σημαντικό γεγονός και να ενημερωθούν γι' αυτό από διάφορες πηγές (εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο). Στη συνέχεια πρέπει να συγγράψουν ένα wiki στο οποίο να συγκρίνουν τον τρόπο που παρουσιάζουν τα διάφορα Μέσα το γεγονός και να επιλέξουν αυτό ή αυτά που έχουν κατά τη γνώμη τους τη μεγαλύτερη αξιοπιστία. Η δεύτερη δραστηριότητα τους ζητά να ανεβάσουν μια ατομική εργασία για τα βιβλία που προτιμούν να διαβάζουν και τους λόγους που τα προτιμούν, ενώ η τρίτη περιλαμβάνει πάλι τη συγγραφή μιας ατομικής εργασίας για τις αναγνωστικές τους προτιμήσεις σε εφημερίδες και περιοδικά, με ειδική αναφορά στα άρθρα που επιλέγουν να διαβάζουν. Μια άλλη εργασία τους προτρέπει να καταγράψουν τις αγαπημένες τους τηλεοπτικές εκπομπές και τους λόγους για τους οποίους τις προτιμούν. Η τελευταία δραστηριότητα περιλαμβάνει συμμετοχή σε ομάδα συζήτησης στην οποία θα πρέπει να καταθέσουν την αιτιολογημένη άποψή τους σχετικά με τα θετικά και αρνητικά σημεία του διαδικτύου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Η αξιολόγηση για να είναι λειτουργική πρέπει να είναι και διαγνωστική και διαμορφωτική αλλά και τελική (Bloom, Hastings, Madaus, 1971). Οφείλει επίσης να είναι ποιοτική και να μην περιορίζεται στον έλεγχο της επίδοσης, ούτε να εναπόκειται αποκλειστικά στην ευθύνη του δασκάλου, αλλά να προκύπτει από τη συνεργασία δασκάλου και μαθητών ή συμμαθητών μεταξύ τους. Επιπλέον, καλόν είναι να στηρίζεται σε καθήκοντα που έχουν νόημα για τους μαθητές και όχι στη θεώρηση «σωστού – λάθους» και να συμπεριλαμβάνει πολλαπλούς τομείς της μαθητικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και τις προσωπικές τους ικανότητες. Συνεπώς, ο πλουραλισμός στην αξιολόγηση είναι εξίσου απαραίτητος με τον πλουραλισμό στις δραστηριότητες (Hoyles, 1995).

Αναφορικά με τον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών κατά την εφαρμογή της παρούσας διδακτικής πρότασης οφείλουμε να αναφέρουμε ότι το moodle διαθέτει εργαλεία αξιολόγησης, τα οποία όμως παρέχουν κυρίως δυνατότητες τελικής και ποσοτικής αξιολόγησης των συμμετοχών στις δραστηριότητες. Αντιθέτως, η αξιολόγηση των μαθητών μας προτείνεται να είναι ποιοτική –

διαμορφωτική, εστιασμένη στο έργο καθενός μαθητή ξεχωριστά, να περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων και να αξιολογεί και τη συμμετοχή του στις ομαδικές δραστηριότητες. Το moodle μπορεί θαυμάσια να υποστηρίξει τη δημιουργία ενός ηλεκτρονικού φακέλου υλικού (portfolio) για κάθε μαθητή, ο οποίος θα περιλαμβάνει μια προσεκτικά επιλεγμένη συλλογή των έργων του παρέχοντάς μας σαφή στοιχεία για τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις στρατηγικές και τα επιτεύγματά του σε πολλούς τομείς και για μεγάλη χρονική διάρκεια (Δημητρόπουλος, 2007).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ainley, J. & Pratt, D. (2002), Purpose and Utility in Pedagogic Task Design, In A. Cockburn & E. Nardi (Eds.), *Proceedings of the 26th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education*, v.2, 17-24, UK
2. Bazalgette, C. (2007), The 3 Cs (Critical, Creative, Cultural) in Media Literacy. *Ημερίδα ΙΟΜ, Το Αλφάβητο των μέσων και η Διδασκαλία του*. Αθήνα
3. Bloom, B. H. (1971), *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York: McGraw
4. Cavallo, D. (2000), Emergent Design and learning environments: Building on indigenous knowledge. *IBM Systems Journal* , 39(3-4), 768-781
5. Donaldson, M. (2001), *Η σκέψη των παιδιών*. Αθήνα: Gutenberg
6. eLiT. (n.d.), στο e-Learning in Transport:
http://elit.civil.auth.gr/file.php/1/eLiT_students_final.pdf (ανάκτηση 15/2/2009)
7. European Commission (n.d.), *Media Literacy*, στο Audiovisual and Media Policies :
http://ec.europa.eu/avpolicy/media_literacy/index_en.htm (ανάκτηση 1/3/2010)
8. Garrison, R. & Vaughan, N. (2008), *Blended learning in higher education: Framework, Principles and Guidelines*. San Francisco: Jossey – Bass
9. *Hot potatoes*. (n.d.), στο <http://hotpot.uvic.ca/> (ανάκτηση 28/2/2010)
10. Hoyles, S. (1995), Exploratory Software, Exploratory Cultures? In *Computers and Exploratory Learning*, 146,199-220, Germany: NATO ASI Series, Springer - Verlag Berlin Heidelberg.
11. Messaris, P. (1998), Visual Aspects of Media Literacy. *Journal of Communication* , 48 (1), pp. 70-80
12. Moodle. (n.d.), στο <http://moodle.org> (ανάκτηση 16/2/2009)
13. Scardamalia, M. Bereiter, C. (2006), Knowledge Building:Theory, Pedagogy, and Technology. Στο K. Sawyer (Ed.), *Cambridge Handbook of the Learning Sciences*, 97-118, New York: Cambridge University Press

14. Ανδριοπούλου, Ε. (2007), Το Μάθημα της Αγωγής στα ΜΜΕ στο σχολείο. *Ημερίδα ΙΟΜ, Το Αλφάβητο των Μέσων και η Διδασκαλία του*. Αθήνα
15. Δημητριάδης, Σ. Λιώτσος, Κ. (2005), Η υβριδική οργάνωση της εκπαίδευσης ως διαδικασία προσαρμογής στις ανάγκες της δια βίου μάθησης. *Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο "Νέες Τεχνολογίες στη δια βίου μάθηση"*. Λάρισα
16. Δημητρόπουλος, Ε. (2007), *Εκπαιδευτική αξιολόγηση, η αξιολόγηση του μαθητή. Θεωρία, πράξη, προβλήματα..* Αθήνα: Γρηγόρης. Αθήνα: Γρηγόρης
17. Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2007), *Ευρωπαϊκή προσέγγιση σχετικά με τον γραμματισμό στα Μέσα Επικοινωνίας σε ψηφιακό περιβάλλον*. Ανάκτηση από <http://www.medialiteracy-iom.gr/inst/media-literacy/gallery/MediaLitFiles/el.pdf>
18. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2008), Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το γραμματισμό στα Μέσα Επικοινωνίας στον ψηφιακό κόσμο (2008/2129(INI)). Ολομέλεια. Στρασβούργο
19. Κόκκοτας, Π., Αλεξόπουλος, Δ., Μαλαμίτσα, Α., Μαντάς, Γ., Παλαμαρά, Μ., Παναγιωτάκη, Π., Πήλιουρας, Π. (2006), *Μελέτη Περιβάλλοντος Δ' Δημοτικού, Βιβλίο Δασκάλου*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
20. Μουντρίδου, Μ. (2008), *Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης - Συστήματα Διαχείρισης Μαθησιακού Περιεχομένου LMS -LCMS. Σημειώσεις του μαθήματος "Εξ αποστάσεως εκπαίδευση"*. Αθήνα
21. Μπουντούρης, Γ., Μαραγκός, Ν., Ιωσηφίδου, Μ., Τζιμόπουλος, Ν. (2005), *Εμπειρίες από την εφαρμογή της πλατφόρμας τηλεεκπαίδευσης moodle, Πρακτικά 3ου Συνεδρίου στη Σύρο - Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση, Σύρος*
22. Ντάβου, Μ. (2007), *Αλφαριθμητισμός, εκπαίδευση και αγωγή στα Μέσα Επικοινωνίας: Ορισμοί και διευκρινίσεις. Ημερίδα ΙΟΜ, Το Αλφάβητο των Μέσων και η Διδασκαλία του*. Αθήνα
23. Παπανικολάου, Κ. & Γρηγοριάδου, Μ. (2007), *Σενάριο για τη Δια Βίου Μάθηση σε ένα διαδικτυακό e-Περιβάλλον. 4ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. Αθήνα
24. Πιαζέ, Ζ. (1979), *Προβλήματα Γενετικής Ψυχολογίας*. Αθήνα: Υποδομή
25. Φράγκου, Ο., Αράπογλου, Α., Παπανικολάου, Κ. (2007), *Πτυχές παιδαγωγικής αξιοποίησης εκπαιδευτικών σεναρίων σε διαδικτυακά μαθήματα. 4ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. Αθήνα